

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

THAI INDUSTRIAL STANDARD

มอก. 2309 – 2549

หลอดฟลูออเรสเซนต์ขั้วคู่
เฉพาะด้านประสิทธิภาพพลังงาน

DOUBLE-CAPPED FLUORESCENT LAMPS : ENERGY EFFICIENCY
REQUIREMENTS

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม

ICS 29.140.30

ISBN 978-974-292-313-9

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
หลอดฟลูออเรสเซนต์ขั้วคู่
เฉพาะด้านประสิทธิภาพพลังงาน

มอก. 2309 – 2549

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2202 3300

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 124 ตอนพิเศษ 38 ง
วันที่ 30 มีนาคม พุทธศักราช 2550

คณะกรรมการวิชาการคณะที่ 212

มาตรฐานหลอดฟลูออเรสเซนต์

ประธานกรรมการ

นายไชยะ แซ่มซ้อย

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรรมการ

นายโสภณ ทิลาพันธ์

สมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

นายธรรมยศ ศรีช่วย

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

นายพงศ์พัฒน์ มั่งคั่ง

นายปิยะรัตน์ ประมวลผล

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

นายรุจ เहरาบัตย์

การไฟฟ้านครหลวง

นายวีระพงษ์ กิตติพิทยกร

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

นายสมชาติ จิตใหญ่

กรมโยธาธิการและผังเมือง

นายธวัชชัย ชยวานิช

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

-

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

-

กรมการสื่อสารทหารอากาศ

นายพบพร หวังบุญสกุล

บริษัท ฟิลิปส์อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด

นายอุทัย ขาวเอียร

บริษัท บางกอกแลมป์ จำกัด

นายสมศักดิ์ งามพร้อมพงศ์

บริษัท เอเชียอุตสาหกรรมหลอดไฟ จำกัด

นางสาวอรุณี อันถาวรพงศ์

บริษัท ลีจี้เจริญแสง จำกัด

นายสรรค์ศักดิ์ อึ้งภากรณ์

บริษัท ไทยโตชิบา ไลท์ติ้ง จำกัด

กรรมการและเลขานุการ

นายสมโภชน์ ทองคำนุช

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ปัญหาด้านพลังงานเป็นปัญหาของประเทศ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกำหนดมาตรฐานประสิทธิภาพการใช้พลังงานไฟฟ้าของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิด U-shaped เพื่อใช้เป็นเกณฑ์กำหนดให้ผู้ทำ ผู้นำเข้า รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการควบคุมประสิทธิภาพการใช้พลังงานไฟฟ้าของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิด U-shaped ซึ่งจะช่วยในการแก้ปัญหาพลังงานของประเทศได้จึงกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิด U-shaped เฉพาะด้านประสิทธิภาพพลังงานขึ้น

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนดขึ้นโดยอาศัยข้อมูลของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและเอกสารต่อไปนี้เป็นแนวทาง

มอก.236-2548	หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิด U-shaped
มอก.956-2548	หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิด U-shaped เฉพาะด้านความปลอดภัย
AN/NZS 4782.2 : 2004	Double-capped fluorescent lamps – Performance specifications Part 2 : Minimum Energy Performance Standard (MEPS)
CIE 13.3	Method of measuring and specifying colour rendering properties of light sources

คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้พิจารณามาตรฐานนี้แล้ว เห็นสมควรเสนอรัฐมนตรีประกาศตาม มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

ฉบับที่ 3573 (พ.ศ. 2549)

ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ. 2511

เรื่อง กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดช็อค เจาะด้านประสิทธิภาพพลังงาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดช็อค เจาะด้านประสิทธิภาพพลังงาน มาตรฐานเลขที่ มอก. 2309-2549 ไว้ ดังมีรายละเอียดต่อท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549

โสมิต ปันเปียมรัชฎ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หลอดฟลูออเรสเซนต์ขั้วคู่ เฉพาะด้านประสิทธิภาพพลังงาน

1 ขอบข่ายและทั่วไป

1.1 ขอบข่าย

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ระบุข้อกำหนดมาตรฐานด้านสมรรถนะพลังงานต่ำสุด สำหรับหลอดฟลูออเรสเซนต์ขั้วคู่ที่มีความยาวระบุตั้งแต่ 550 มิลลิเมตร ถึง 1 500 มิลลิเมตร และมีกำลังไฟฟ้าระบุตั้งแต่ 16 วัตต์ขึ้นไป ซึ่งอยู่ในขอบข่ายของ มอก.236

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ได้ระบุข้อกำหนดด้านประสิทธิภาพในรายการต่อไปนี้

- ก) ข้อกำหนดด้านประสิทธิภาพเริ่มต้น
- ข) ข้อกำหนดมาตรฐานด้านประสิทธิภาพคงไว้ (F_M)
- ค) ข้อกำหนดดัชนีการทำให้เกิดสีทั่วไป (general colour rendering index requirement, Ra)

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ครอบคลุมหลอดที่มีจุดประสงค์ให้แสงสว่างทั่วไปที่ใช้ในดวงโคมและมีบัลลาสต์เชื่อมต่อกับแหล่งจ่ายไฟฟ้าประธานเฟสเดียวขนาด 220 โวลต์ 50 เฮิร์ตซ์ และครอบคลุมถึงหลอดที่มีจุดประสงค์ใช้งานร่วมกับบัลลาสต์ความถี่สูง (บัลลาสต์อิเล็กทรอนิกส์) โดยเฉพาะด้วย

1.2 ข้อยกเว้น

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ใช้กับหลอดที่มีจุดประสงค์เพื่อการให้แสงสว่างทั่วไป ยกเว้นหลอดดังต่อไปนี้

- ก) หลอดสีหรือหลอดที่ให้สเปกตรัมนอกเหนือจากที่มองเห็นได้
- ข) หลอดสำหรับเทียบสี (colour matching) และมีดัชนีการทำให้เกิดสีทั่วไปมากกว่า 90 และปรากฏสีอยู่ประมาณที่จุดหนึ่งบนวิถีของวัตถุดำ (black body locus)
- ค) หลอดที่ใช้เฉพาะในกระบวนการทางอุตสาหกรรมหรือเกษตรกรรม
- ง) หลอดที่ใช้ในทางการแพทย์
- จ) หลอดที่มีกฎหมายควบคุมกำหนดไว้ซึ่งมีหลักการว่า ให้ใช้งานเฉพาะที่ไม่ใช่การส่องสว่างทั่วไปและสามารถแบ่งแยกออกได้ชัดเจนจากหลอดที่ให้แสงสว่างทั่วไป

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ไม่ระบุข้อกำหนดด้านความปลอดภัยทางไฟฟ้า (มอก.956)

1.3 การนำไปใช้งาน

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ต้องใช้คู่กับ มอก.236

1.4 บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ให้เป็นไปตาม มอก.236 และดังต่อไปนี้

- 1.4.1 การทดสอบเพื่อตรวจสอบ (check test)** หมายถึง การทดสอบทั้งหมดหรือบางส่วนที่เป็นไปตาม มอก. 236 เพื่อทวนสอบค่าประสิทธิภาพเริ่มต้น ประสิทธิภาพคงไว้ และ/หรือดัชนีการทำให้เกิดสีทั่วไปแต่ละแบบรุ่น
- 1.4.2 ดัชนีการทำให้เกิดสีทั่วไป (general colour rendering index, Ra)** หมายถึง การวัดสัมพัทธ์ของการเลื่อน (shift) ของสีผิววัตถุเมื่อส่องโดยหลอดให้กำเนิดแสงที่กำหนดเพื่อเปรียบเทียบกับสีของวัตถุที่จะปรากฏภายใต้แหล่งกำเนิดแสงอ้างอิง
- Ra คือ ตัวเลขที่แสดงถึงความสามารถทำให้เกิดสีของแหล่งกำเนิดแสงเมื่อเทียบกับแสงกลางวัน (daylight) ซึ่งมีค่าเป็น 100
- 1.4.3 ประสิทธิภาพ (efficacy, F)** หมายถึง อัตราส่วนระหว่างฟลักซ์การส่องสว่างกับกำลังไฟฟ้าเข้าของหลอด ภายใต้ภาวะที่กำหนดของการวัด มีหน่วยเป็น ลูเมนต่อวัตต์ ปกติจะกำหนด ณ จุดที่กำหนดตามเวลาการใช้งานของหลอด (ข้อ 1.4.4 และข้อ 1.4.5)
- 1.4.4 ประสิทธิภาพเริ่มต้น (initial efficacy, F_{100})** หมายถึง ประสิทธิภาพที่ได้วัดกับหลอดใหม่ที่ 100 ชั่วโมงใช้งาน
- 1.4.5 ประสิทธิภาพคงไว้ (maintained efficacy, F_M)** หมายถึง ประสิทธิภาพที่ได้วัดกับหลอดที่ 5 000 ชั่วโมงใช้งาน
- ประสิทธิภาพคงไว้ F_M กำหนดหาได้ตามที่ระบุไว้ในข้อ 2.2
- 1.4.6 ปริมาณที่วัดได้ (measured quantity)** หมายถึง ปริมาณต่างๆ ที่วัดได้ในระหว่างการทดสอบที่ทำการทดสอบตาม มอก.236

2 ข้อกำหนดด้านประสิทธิภาพ

2.1 ทั่วไป

หลอดฟลูออเรสเซนต์ทั้งหมดที่ครอบคลุมตามขอบข่ายของข้อ 1.1 ต้องเป็นไปตามเกณฑ์กำหนดด้านประสิทธิภาพที่ระบุตามข้อต่อไปนี้

2.2 เกณฑ์กำหนดด้านประสิทธิภาพพลังงานต่ำสุด

หลอดฟลูออเรสเซนต์แต่ละหลอดต้องเป็นไปตามตารางที่ 1 ในรายการ F_{100} F_M และ Ra

F_M อาจได้จากการคำนวณของข้อมูลที่วัดจากการทดลองมากกว่าหรือน้อยกว่า 5 000 ชั่วโมง ดังต่อไปนี้

- ก) เมื่อไม่มีข้อมูลฟลักซ์การส่องสว่างที่ 5000 ชั่วโมง การวัดข้อมูลครั้งเดียวที่ไม่ปรับค่าใดๆ ที่มากกว่า 5 000 ชั่วโมง อาจนำมาใช้เพื่อยืนยันข้อกำหนด F_M
- ข) เมื่อวัดฟลักซ์การส่องสว่างค่าหนึ่งซึ่งมากกว่า 2 000 ชั่วโมง แต่น้อยกว่า 5000 ชั่วโมง F_M อาจคำนวณได้ดังต่อไปนี้โดย
  - (1) การประมาณค่านอกช่วงเชิงเส้นจาก F_{100} ผ่านจุดข้อมูลการวัดไปที่ 5 000 ชั่วโมง หรือ
  - (2) การประมาณค่าในช่วงแบบเชิงเส้นระหว่างจุดสองจุด จุดแรกอยู่ในพิสัย 2 000 ชั่วโมง ถึง 5 000 ชั่วโมง และจุดที่สองอยู่ในพิสัย 5 000 ชั่วโมง ถึง 8 000 ชั่วโมง

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพพลังงานต่ำสุด

(ข้อ 2.2)

ความยาวระบุของหลอด (l) mm (บังคับ)	$550 \leq l < 700$	$700 \leq l < 1150$	$1150 \leq l < 1350$	$1350 \leq l < 1500$
กำลังไฟฟ้าของหลอดปกติ W (แนะนำ)	16 ถึง 24	17 ถึง 40	28 ถึง 50	35 ถึง 80
ประสิทธิภาพเริ่มต้น (F_{100})	≥ 66.0	≥ 74.0	≥ 80.0	≥ 83.0
ประสิทธิภาพคงไว้ (F_M)	≥ 59.5	≥ 66.5	≥ 72.0	≥ 74.5
Ra ต่ำสุด	80	80	80	80

2.3 ภาวะทดสอบ

การทดสอบประสิทธิภาพเริ่มต้นต้องทำตามที่กำหนดในภาคผนวก ข. ของ มอก.236 เว้นแต่การทดสอบที่ความถี่สูงกับหลอดที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางระบุ 16 มิลลิเมตร (T5) ทำที่อุณหภูมิโดยรอบประมาณ 35 องศาเซลเซียส

การทดสอบ F_M ให้เป็นไปตาม มอก.236 ภาคผนวก ค.

การทดสอบ Ra ให้เป็นไปตาม CIE 13.3

มอก. 2309-2549

3 การทำเครื่องหมายและฉลาก

ต้องเป็นไปตาม มอก.236
